

Sygn. akt IV CSK 642/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 sierpnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Jan Górowski

SSN Paweł Grzegorzczak (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Syndyka masy upadłości "P." Spółki Akcyjnej
w upadłości likwidacyjnej w W.

przeciwko Gminie B.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 18 sierpnia 2017 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 31 maja 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania, pozostawiając
temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód syndyk masy upadłości „P.” Spółki Akcyjnej w upadłości likwidacyjnej w W. domagał się od pozwanej Gminy B. zapłaty kwoty 149 046,15 zł z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu tytułem zwrotu udzielonego przez upadłego zabezpieczenia należytego wykonania umowy o roboty budowlane.

Sąd pierwszej instancji - Sąd Okręgowy w L. ustalił, że w dniu 19 września 2012 r. P. jako wykonawca zawarł z pozwaną jako zamawiającym umowę, której przedmiotem było wykonanie zamówienia publicznego - budowy boiska piłkarskiego o nawierzchni z trawy syntetycznej z urządzeniami towarzyszącymi w miejscowości B., współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. W tym samym dniu P. przelał na rzecz pozwanej kwotę 149 046,15 zł tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

W dniu 5 marca 2013 r. Sąd Rejonowy w W. ogłosił upadłość likwidacyjną P.. W dacie tej pozostał do wykonania cały zakres robót, przy czym termin ich wykonania upływał 31 marca 2013 r. W dniu 25 marca 2013 r. sędzia-komisarz wydał na wniosek syndyka postanowienie zezwalające na wykonanie umowy. Wskazany przez syndyka podwykonawca nie uzyskał jednak zgody zamawiającego na wstąpienie na teren budowy, co w świetle umowy było niezbędne. W związku z tym, że wykonanie umowy nie było w tej sytuacji możliwe, syndyk, za zgodą sędziego-komisarza, pismem z dnia 9 maja 2013 r. złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy, wzywając pozwaną do zwrotu wpłaconego na jej rzecz zabezpieczenia. W odpowiedzi pozwana złożyła oświadczenie o potrąceniu wierzytelności z tytułu wniesionego przez P. zabezpieczenia z przysługującą jej wierzytelnością w kwocie 149 046,15 zł, stanowiącą karę umowną w wysokości 10% wynagrodzenia należną na podstawie § 11 ust. 6 umowy w związku z odstąpieniem od umowy z przyczyn dotyczących wykonawcy. Należność z tytułu kary umownej została zakwestionowana przez syndyka, który wskazał na szczególny charakter odstąpienia od umowy, którego skutki należało oceniać na podstawie art. 99 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (jedn. tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 233 ze zm.; dalej „p.u.n.”, obecnie - ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. -

Prawo upadłościowe, jedn. tekst: Dz. U. z 2016 r., poz. 2171 ze zm.; dalej „pr. upadł.”).

W ocenie Sądu Okręgowego, spór sprowadzał się do tego, czy w ustalonym stanie faktycznym stronie pozwanej służyło prawo potrącenia wierzytelności wzajemnej i czy do oceny tego zagadnienia należało zastosować art. 93-96 p.u.n., czy też ogólne przepisy kodeksu cywilnego regulujące instytucję potrącenia (art. 498 - 505 k.c.). Idąc tym torem, Sąd wywiódł, że art. 93 p.u.n. odnosi się wyłącznie do potrącenia wierzytelności istniejących w chwili ogłoszenia upadłości, a nie do przypadku, gdy obie wierzytelności powstały po ogłoszeniu upadłości. Tymczasem, w okolicznościach sprawy, warunki do dokonania potrącenia przez pozwaną powstały dopiero na skutek odstąpienia syndyka od umowy. W ocenie Sądu Okręgowego w orzecznictwie jednoznacznie przyjmuje się, że szczególne przepisy o potrąceniu w postępowaniu upadłościowym (art. 93 - 96 p.u.n.) stosuje się jedynie do potrącenia z wierzytelnością upadłego, która wchodzi w skład masy upadłości. Jeżeli potrącenie dotyczy wierzytelności upadłego, która nie wchodzi w skład masy upadłości, to odbywa się ono na zasadach ogólnych.

W konsekwencji, skoro ustawa - Prawo upadłościowe i naprawcze nie reguluje kwestii potrącenia wierzytelności, które powstały po ogłoszeniu upadłości, nie można było odmówić skuteczności potrąceniu dokonанemu przez pozwaną. Powód nie kwestionował, że dokonane przez pozwaną potrącenie spełniało przesłanki przewidziane zarówno w umowie, jak i określone w art. 498 i n. k.c., podnosił jedynie, że było ono niedopuszczalne w świetle przepisów prawa upadłościowego, co okazało się nietrafne. Skoro zatem wierzytelności wzajemne uległy umorzeniu, Sąd Okręgowy oddalił powództwo w całości.

Na skutek apelacji powoda sąd drugiej instancji - Sąd Apelacyjny w (...) zmienił zaskarżony wyrok i uwzględnił powództwo, oddalając apelację jedynie co do części roszczenia odsetkowego.

Sąd Apelacyjny przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego, zmienił natomiast ocenę prawną sporu. Uznał, że w okolicznościach sprawy zastosowanie znajdował art. 98 p.u.n. Umowa o roboty budowlane jest umową wzajemną, od której syndyk mógł odstąpić, a postanowienia dotyczące kaucji gwarancyjnej dzieliły los prawny całej umowy. Odstąpienie od umowy przez

syndyka na podstawie art. 98 p.u.n. nie uprawniało pozwanej do domagania się kar umownych. Sąd Apelacyjny, odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, zważył w tej mierze, że prawo odstąpienia od umowy przyznane syndykowi tym przepisem jest szczególnym uprawnieniem organu postępowania upadłościowego, nie zaś odstąpieniem od umowy opartym na podstawie umownej lub ustawowej. Składając takie oświadczenie syndyk nie staje się stroną umowy, co potwierdza treść art. 99 p.u.n. Uprawnienie określone w art. 98 p.u.n. modyfikuje zasadę *pacta sunt servanda* - gdy syndyk zażąda wykonania umowy obowiązuje ona w całości, natomiast umowa, od której odstąpił, przestaje wiązać, co oznacza, że nie obowiązują także postanowienia umowne przewidujące kary umowne na wypadek odstąpienia od umowy. Pozwana nie uzyskała tym samym, skoro od umowy odstąpił syndyk, nie zaś strona, uprawnienia do domagania się kar umownych.

W konsekwencji, zdaniem Sądu Apelacyjnego wiarygodność wzajemna pozwanej nie powstała, a tym samym nie mogło dojść do skutecznego zgłoszenia zarzutu potrącenia. Pozwana była zatem zobowiązana do zwrotu wpłaconej kaucji ze względu na upadek podstawy świadczenia (art. 405 w związku z art. 410 § 2 k.c.).

Wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżyła skargą kasacyjną pozwana, zarzucając, w ramach pierwszej podstawy kasacyjnej, naruszenie art. 98 p.u.n. i art. 483 k.c. Na tej podstawie wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i jego zmianę przez oddalenie powództwa, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzucając naruszenie art. 98 p.u.n. pozwana zmierzała do wykazania, że Sąd Apelacyjny bezzasadnie uznał, iż syndyk mógł odstąpić od umowy wzajemnej na podstawie tego przepisu w sytuacji, w której uzyskał zezwolenie sędziego -komisarza na wykonanie umowy, warunki prac zostały uzgodnione, a przyczyną odstąpienia była odmowa akceptacji podwykonawcy przez pozwaną jako zamawiającego.

Zgodnie z art. 98 p.u.n., którego zmienionym odpowiednikiem jest *de lege lata* art. 98 pr. upadł., jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości zobowiązania z umowy wzajemnej nie zostały wykonane w całości lub w części, syndyk mógł wykonać

zobowiązanie upadłego i zażądać od drugiej strony spełnienia świadczenia wzajemnego albo od umowy odstąpić. Przepis ten przyznawał syndykowi jednostronne uprawnienie do ingerencji w stosunki prawne nawiązane przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości, w interesie masy upadłości i w celu efektywnego prowadzenia postępowania upadłościowego. Syndyk powinien zweryfikować zawarte przez upadłego umowy wzajemne pod kątem tego, czy w interesie masy upadłości, a co za tym idzie - optymalnego zaspokojenia wierzycieli (art. 2 ust. 1 p.u.n., art. 2 ust. 1 pr. upadł.) - jest wykonanie umowy przez obie strony, czy też celowi postępowania upadłościowego w większym stopniu odpowiada wyjście ze stosunku umownego na zasadach przewidzianych w ustawie. Decyzji co do tego, czy umowa wzajemna powinna zostać wykonana, czy należy od niej odstąpić, syndyk nie podejmuje jako strona umowy, lecz jako organ postępowania upadłościowego, ze skutkami dla upadłego. Ze względu na wagę tej decyzji, zgodnie z art. 206 ust. 1 pkt 5 i art. 213 p.u.n., syndyk powinien uzyskać przy jej podejmowaniu zezwolenie rady wierzycieli, względnie sędziego-komisarza. W obecnym stanie prawnym przepis art. 98 ust. 1 pr. upadł. przewiduje w tym zakresie kompetencję sędziego-komisarza. Specyfika odstąpienia przez syndyka od umowy wzajemnej, w powiązaniu z odrębną regulacją jego skutków w przepisach ustawy - Prawo upadłościowe i naprawcze, dała podstawę do utrwalonego w judykaturze poglądu, że odstąpienie to ma charakter autonomicznej instytucji prawa upadłościowego, oderwanej od ogólnych kodeksowych unormowań dotyczących prawa odstąpienia (art. 395 i art. 491 k.c.; por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2011 r., IV CSK 47/11, niepubl. i uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2017 r., III CZP 108/16, Biul. SN 2017, nr 3, s. 11).

Decyzja syndyka o wykonaniu zobowiązania upadłego i żądaniu spełnienia świadczenia przez kontrahenta oznacza, że wykonanie umowy wzajemnej w dotychczasowej postaci przejmuje syndyk, samą zaś umowę należy traktować tak, jakby została zawarta przez syndyka. Pociąga to za sobą przede wszystkim ten korzystny dla kontrahenta upadłego skutek, że powstałe w związku z wykonywaniem umowy wzajemnej wierzytelności kontrahenta upadłego podlegają zaspokojeniu w uprzywilejowany sposób jako długi masy upadłości (art. 342 ust. 1

pkt 1 p.u.n., art. 230 ust. 2 w związku z art. 343 ust. 1 pr. upadł.). Syndyk, decydując się na wykonanie umowy wzajemnej, jest związany postanowieniami umowy zawartej przez upadłego, przejmuje bowiem realizację umowy o takiej treści, jaka została zawarta przed ogłoszeniem upadłości. Zasady rządzące wykonaniem umowy wzajemnej, w tym możliwość odstąpienia od umowy przez stronę i obowiązek zapłaty kar umownych, wynikają w takiej sytuacji przede wszystkim z jej treści, a w zakresie nieuregulowanym - z ogólnych przepisów kodeksu cywilnego. W przeciwnym wypadku, w razie odstąpienia od umowy przez syndyka, strony są zwolnione z obowiązku wykonania umowy wzajemnej, kontrahent upadłego nie może żądać spełnionego już świadczenia, uzyskuje natomiast podlegającą zgłoszeniu sędziemu- komisarzowi wierzytelność odpowiadającą należności z tytułu wykonania zobowiązania i poniesionych strat (art. 99 p.u.n., art. 99 pr. upadł.). Wierzytelność ta podlega zaspokojeniu w podziale funduszków masy upadłości, po zaspokojeniu wierzytelności uprzywilejowanych (art. 342 ust. 1 pkt 4 p.u.n., art. 342 ust. 1 pkt 2 pr. upadł.).

Zawarta między stronami umowa o roboty budowlane była umową wzajemną, a jako taka była objęta zakresem zastosowania art. 98 p.u.n. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2008 r., I CSK 258/08, niepubl.). Podstawowe znaczenie w niniejszej sprawie miało więc to, czy syndyk zażądał wykonania tej umowy w rozumieniu art. 98 ust. 1 p.u.n. W takim przypadku nie mógłby on następnie skorzystać z ustawowego prawa odstąpienia, o którym mowa w tym przepisie, ponieważ wzajemne prawa i obowiązki stron zostałyby poddane reżimowi umownemu. Podkreślić należy, że podejmując decyzję co do dalszych losów umowy wzajemnej syndyk nie może poprzestać na ocenie, że termin spełnienia świadczenia przez upadłego nie upłynął, a wykonanie umowy może okazać się zyskowne dla masy upadłości; konieczne jest uwzględnienie całokształtu postanowień umowy, w tym tych, które mogą być dla syndyka trudne do zrealizowania lub stanowić potencjalne zarzewie konfliktu między stronami. Decyzja ta, powiązana z rozstrzygnięciem co do zakresu dalszego funkcjonowania przedsiębiorstwa upadłego po ogłoszeniu upadłości, musi być podejmowana z należytą rozważą i świadomością, że skutki niewykonania umowy wzajemnej, po wyrażeniu przez syndyka woli jej wykonania, podlegać będą zasadom ogólnym,

a powrót do opcji, jaką ustanawia na rzecz syndyka art. 98 p.u.n. (art. 98 pr. upadł.), jest wykluczony.

Sąd Apelacyjny przyjął, że w okolicznościach sprawy kwestia odstąpienia przez syndyka (powoda) od umowy na podstawie art. 98 p.u.n. nie budziła wątpliwości wobec wzajemnego charakteru umowy i niewykonania robót w jakimkolwiek zakresie. Sąd skupił się w rezultacie na ocenie, czy w takim stanie rzeczy mogła powstać wierzytelność pozwanej z tytułu kary umownej, i czy pozwana mogła dokonać potrącenia tej wierzytelności z dochodzoną przez powoda wierzytelnością o zwrot kaucji. Ubocznie Sąd przywołał pogląd doktryny, według którego „przystąpienie do umowy” przez syndyka nie może nastąpić *per facta concludentia*, uznając zarazem nieprzystąpienie do wykonania umowy za bezsporne.

Stanowisko to nie zasługiwało na aprobatę. Zagadnienie formy, w jakiej syndyk powinien złożyć oświadczenie woli prowadzące do wykonania umowy lub odstąpienia od niej, jest niejednolicie ujmowane w piśmiennictwie. Według niektórych wypowiedzi, mimo braku wyraźnej regulacji w art. 98 p.u.n. należy przyjąć, że oświadczenie syndyka obejmujące żądanie wykonania umowy powinno zostać złożone w każdym przypadku w formie pisemnej, co jest uzasadnione wolą uniknięcia sporów na wypadek nie uzyskania przez syndyka zezwolenia na wykonanie umowy. Spotkać jednak można także zapatrywanie, że z zastrzeżeniem art. 77 § 2 k.c., który dotyczy m.in. odstąpienia od umowy, oświadczenie syndyka może zostać złożone bez potrzeby zachowania szczególnej formy, w tym w sposób dorozumiany.

Przepis art. 98 ust. 2 p.u.n. precyzował, że w przypadku, w którym kontrahent wystąpi do syndyka w formie pisemnej z datą pewną z żądaniem złożenia oświadczenia co do tego, czy syndyk domaga się wykonania umowy, czy od niej odstępuje, oświadczenie syndyka składane jest na piśmie. W pozostałym zakresie przepis art. 98 p.u.n., podobnie jak będący jego poprzednikiem art. 39 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. - Prawo upadłościowe (jedn. tekst: Dz. U. z 1991 r., nr 118, poz. 512), nie regulował formy oświadczenia syndyka prowadzącego do wykonania umowy. W takim stanie rzeczy należało sięgnąć do ogólnej reguły wyrażonej

w art. 60 k.c., który dopuszcza wyrażenie woli przez każde zachowanie się, które ujawnia tę wolę w sposób dostateczny.

Przyjmując odmienne stanowisko Sąd drugiej instancji zaniechał zbadania, czy w okolicznościach sprawy, z uwzględnieniem kontekstu i innych dyrektyw pozwalających ocenić, czy doszło do złożenia oświadczenia woli oraz ustalić jego treść, syndyk nie zachował się w sposób uprawniający do przyjęcia, że złożył konkludentne oświadczenie obejmujące żądanie wykonania umowy. Sąd poprzestał w tej mierze na lakonicznych ustaleniach Sądu pierwszej instancji, według których sędzia-komisarz, na wniosek powoda, najpierw zezwolił na wykonanie umowy, jednak wskazany przez powoda podwykonawca nie uzyskał wymaganej umową zgody pozwanej na wstąpienie na teren budowy, wobec czego wykonanie umowy stało się niemożliwe. Ustalenia takie wywołują zasadnicze wątpliwości co do tego, z jakich przyczyn, a dalej - na jakiej podstawie powód w rzeczywistości odstąpił od umowy zawartej przez upadłego. Odstąpienie od umowy na podstawie art. 98 p.u.n. zakłada, że syndyk uznaje wykonanie umowy za niekorzystne dla masy upadłości ze względu na jej treść i sytuację przedsiębiorstwa upadłego. Podłożem prawa odstąpienia od umowy na podstawie art. 98 p.u.n. nie jest natomiast to, że syndyk, zdecydowawszy o wykonaniu umowy, napotyka trudność z osiągnięciem porozumienia co do osoby podwykonawcy, ponieważ weryfikując umowę z punktu widzenia interesu masy upadłości w jej wykonaniu syndyk musi ryzyko to uwzględnić. Niejasne jest również, na czym Sąd Apelacyjny, w ślad za Sądem pierwszej instancji, oparł ustalenie, że na skutek odmowy akceptacji podwykonawcy wykonanie umowy stało się dla powoda niemożliwe. Z drugiej strony, jeśli powód przedstawił pozwanej proponowanego przez siebie podwykonawcę, działając na podstawie § 14 ust. 4 umowy, to powinno to co najmniej implikować rozważenie przez Sąd - w kontekście okoliczności sprawy, a zwłaszcza udzielonego uprzednio przez sędziego-komisarza zezwolenia na wykonanie umowy - czy zachowanie syndyka nie stanowiło dorozumianego żądania jej wykonania. Waga tego zagadnienia wynika stąd, że skuteczność złożonego przez syndyka oświadczenia o odstąpieniu od umowy i jego konsekwencje nie podlegałyby wówczas ocenie na podstawie art. 98 p.u.n., lecz na podstawie postanowień umowy (*lex contractus*) i przepisów ogólnych. Podkreślenia wymagało

przy tym, że uprawnienie do odstąpienia od umowy wzajemnej na podstawie art. 98 p.u.n. nie może być wykorzystywane jako sankcja wobec kontrahenta upadłego w związku z korzystaniem przez niego z uprawnień znajdujących oparcie w umowie, którą syndyk ocenił *in toto* jako korzystną dla masy upadłości i zdecydował się ją wykonać. Z tych powodów zarzut naruszenia art. 98 p.u.n. okazał się zasadny, co czyniło zbędnym odnoszenie się do drugiego z zarzutów skargi.

Pozostając przy wykładni art. 98 p.u.n. należało ponadto zauważyć, że przy ocenie relacji między zawartą przez upadłego i pozwaną umową o roboty budowlane, a towarzyszącą jej umową kaucji, która stanowiła bezpośrednią podstawę wpłaty zabezpieczenia na rzecz pozwanej, Sąd Apelacyjny pominął utrwalone stanowisko Sądu Najwyższego, według którego umowa kaucji zabezpieczająca prawidłowe wykonanie obowiązków wynikających z umowy o roboty budowlane oraz rękojmi lub gwarancji towarzyszącej takiej umowie, powinna być traktowana jako umowa odrębna względem umowy o roboty budowlane i pozbawiona wzajemnego charakteru, a tym samym pozostająca poza zakresem zastosowania art. 98 p.u.n. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2008 r., I CSK 258/08, niepubl., z dnia 17 grudnia 2015 r., I CSK 1005/14, niepubl., i z dnia 11 marca 2016 r., I CSK 137/15, niepubl.).

Dopiero po przesądzeniu, czy złożone przez powoda oświadczenie o odstąpieniu od umowy o roboty budowlane należy oceniać na podstawie art. 98 i art. 99 p.u.n., czy też na podstawie postanowień umowy i znajdujących do niej zastosowanie przepisów kodeksu cywilnego, aktualna może stać się kwestia, czy okoliczność, że od umowy odstępuje syndyk realizując uprawnienie wynikające z art. 98 p.u.n., uchylała możliwość domagania się przez pozwaną zapłaty kary umownej zastrzeżonej w umowie wzajemnej na wypadek odstąpienia od niej przez wykonawcę z przyczyn niezależnych od zamawiającego. Uwzględnienia wymaga w tej mierze, oprócz wykładni oświadczeń woli stron, zarówno to, że art. 99 zdanie 2 p.u.n. (art. 99 zdanie 2 pr. upadł.) nie wyklucza dochodzenia roszczenia odszkodowawczego przez kontrahenta na skutek niewykonania umowy w związku z odstąpieniem od niej przez syndyka, jak i to, że art. 84 ust. 1 p.u.n. (art. 84 ust. 1 pr. upadł.) uznaje za bezskuteczne wobec masy upadłości te postanowienia umowy, które uniemożliwiają lub utrudniają osiągnięcie celu postępowania upadłościowego.

Rozważenie tych zagadnień na obecnym etapie należało uznać za przedwczesne. Przy ich analizie, prócz zasygnalizowanych już elementów, trzeba wziąć także pod uwagę, że należności kontrahenta upadłego powstające w związku z wykonaniem przez syndyka prawa odstąpienia od umowy wzajemnej mają w świetle art. 99 zdanie 2 p.u.n. (art. 99 zdanie 2 pr. upadł.) charakter wierzytelności upadłościowych, wymagających zgłoszenia sędziemu-komisarzowi. W konsekwencji ich ewentualne potrącenie z wierzytelnością przysługującą upadłemu - niezależnie od spełnienia ogólnych warunków potrącenia określonych w art. 93 p.u.n. - wymaga złożenia stosownego oświadczenia o skorzystaniu z potrącenia nie później niż przy zgłoszeniu wierzytelności (art. 96 p.u.n.) (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2005 r., III PK 1/05, OSNP 2005, nr 23, poz. 371). Wymagania te nie są natomiast aktualne, jeżeli wierzytelność kontrahenta upadłego z tytułu kary umownej powstałaby w związku z odstąpieniem od umowy przez syndyka w ramach wykonywania umowy wzajemnej, w sytuacji, w której uprzednio w sposób wyraźny lub konkludentny zażądał tego syndyk, dysponując stosownym zezwoleniem rady wierzycieli albo sędziego-komisarza (art. 206 ust. 1 pkt 5 i art. 213 p.u.n.). Przepisy art. 93 i n. p.u.n. regulują bowiem w sposób szczególny warunki potrącenia jedynie tych wierzytelności, które istniały w dacie ogłoszenia upadłości (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 1997 r., I CKN 3/97, OSNC 1997, nr 8, poz. 109).

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw

r.g.